

Виконав:
Сорокіна Д.С.
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ
Науковий керівник:
Дмитро ЦУРКАЛЕНКО
викладач кафедри:
адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДРОЗДІЛІВ ДОСУДОВОГО СЛІДСТВА

Особливу роль у забезпеченні прав і свобод громадян відіграє діяльність підготовчих слідчих органів, зокрема слідчих підрозділів Національної поліції України, оскільки від реального стану захищеності цих прав залежить ефективність цієї діяльності. / свобода від злочинів та іншого незаконного втручання.

Серед особливостей організаційної структури слідчих підрозділів Національної поліції України:

1. Спрямований на встановлення відносин між різними слідчими підрозділами та їх слідчими;
2. визначає ролі, функції, повноваження та відповідальність слідчих на різних рівнях влади;
3. Забезпечує координацію слідчої діяльності;

4. Визначає організаційну поведінку слідчих та якість роботи слідчої групи [2, с. 124].

Особливу роль у боротьбі зі злочинністю відіграють органи підготовчого розслідування, які відповідно до чинного законодавства уповноважені проводити підготовчі розслідування кримінальних правопорушень у визначеному обсязі. Саме підготовче розслідування має бути забезпечено слідчими як оперативне, повне та неупереджене, внаслідок чого кожен, хто вчинив злочин, буде притягнутий до відповідальності за винуватістю і жодна невинна особа не буде обвинувачена чи засуджена. Слідчі повинні вжити заходів до того, щоб жодна особа не зазнала неправомірного процесуального примусу, а кожна сторона кримінального провадження підлягала належному процесуальному розгляду (ст. 2 КПК України). Тому всі ці критерії є передумовою для подальшої успішної оцінки справ у суді.

До підготовчого провадження належать, зокрема, справи про злочини проти життя і здоров'я людей, власності та господарської діяльності, злочини проти здоров'я, честі та гідності, громадської безпеки, порядку і моралі, злочини проти довкілля та деякі інші злочини, які не підпадають під підвідомчі іншим слідчим підрозділам.

Згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 р. № 570 «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України», на органи попереднього розслідування покладаються такі завдання:

- 1) захист особи, суспільства і держави від злочинності;
- 2) захист прав, свобод і законних інтересів сторін кримінального провадження;
- 3) забезпечення оперативного, повного та неупередженого розслідування кримінальних правопорушень, що належать до компетенції слідчих органів національної поліції;
- 4) забезпечення відшкодування фізичним та юридичним особам збитків, завданих кримінальними правопорушеннями;

5) виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень та вжиття через компетентні органи заходів щодо їх усунення [1].

Відповідно до зазначеного наказу органи попереднього розслідування очолює: у Головному слідчому відділі Національної поліції України (далі - ГСУ) - начальник відділу ГСУ; у головних управліннях Національної поліції в Автономній Республіці Крим та у місті Севастополі Київської області (далі - ГУНП) - начальник слідчого управління ГУНП; в управліннях, відділах, відділах поліції, відділах (відділах) ГУНП спеціальної поліції (далі - територіальні управління поліції), у складі яких діє підготовчий слідчий орган - начальник слідчого відділення, відділу [1].

КПК України, правилами якого передбачено, що слідчі органів внутрішніх правопорушень здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень, передбачених Законом України «Про кримінальну відповідальність», за винятком тих, що належать до компетенції інших органів досудового розслідування. Тому розслідування кримінальних правопорушень слідчими органами є значною частиною розслідувань слідчих інших органів, які розслідують злочини, пов'язані з національною безпекою, господарською діяльністю та вчинені посадовими особами. Усі інші склади злочину відповідають слідчим внутрішніх справ.

При виконанні своїх службових обов'язків слідчий зобов'язаний:

1. Дотримуватися вимог Конституції та законів України під час досудового розслідування.
2. Забезпечувати повне, усебічне та неупереджене розслідування кримінальних правопорушень у межах установлених КПК строків.
3. Виконувати доручення та вказівки прокурора, які надаються в письмовій формі.
4. Забезпечувати реалізацію в повному обсязі прав і законних інтересів усіх учасників кримінального провадження.

5. Не розголошувати відомості, що становлять державну чи іншу охоронювану законом таємницю, інформацію про особисте життя громадян та інші відомості, здобуті при розслідуванні кримінальних правопорушень.

6. Не вчиняти будь-яких дій, що ганьблять звання слідчого і можуть викликати сумнів у його об'єктивності та неупередженості.

7. У разі наявності підстав, передбачених кримінальним процесуальним законодавством України, звертатися до прокурора із заявою про самовідвід від участі у кримінальному провадженні [3, с. 19].

Організаційна структура слідчих підрозділів безпосередньо пов'язана з їх функціональною структурою. Функціональна спеціалізація в органах підготовчого розслідування МВС може бути пов'язана із забезпеченням виконання окремих зовнішніх функцій (наприклад, створення окремих груп слідчих для розслідування окремих злочинів, спеціалізація слідчих для розслідування окремих видів злочинів тощо) і внутрішні завдання (наприклад, організаційно-методичний відділ). Функціональна структура значно полегшує роботу начальника, адже у нього є заступники і практично потрібно працювати тільки з ними, а не з усією командою виконавців окремо.

Отже, Організаційна структура слідчих підрозділів безпосередньо пов'язана з їх функціональною структурою. Функціональна спеціалізація в органах підготовчого розслідування МВС може бути пов'язана із забезпеченням виконання окремих зовнішніх функцій. Відповідно до КПК України, правилами якого передбачено, що слідчі органів внутрішніх правопорушень здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел:

1. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 р. № 570 «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>

2. Калатур М. В. Мета, завдання та принципи діяльності слідчих підрозділів правоохоронних органів держави. Науковий вісник публічного та приватного права. 2018. Вип. 3. С. 121–127.
3. Організація роботи підрозділів досудового розслідування : навч. Посібник. А.Г. Гаркуша, О.Ф. Кобзар, Ю.А. Кричун, Н.П. Черняк та ін. 2-е вид., доп. і перероб. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. 108 с.